

УПУСТВА

С. Бр. 22003 од 6 новембра, 1934 год.,

за рад по Закону о сузбијању полних болести и Правилнику за извршење тога закона

На основу § 19 Закона о сузбијању полних болести, прописују се ова Упутства за рад по Закону о сузбијању полних болести и Правилника за извршење тога закона

1 Општи услови

Чл. 1 — За дијагнозу болести у смислу чл. 1 Правилника мора се у сваком случају поред клиничног извршити и микроскопски, односно серолошки преглед. Као оболели од гонореје и неког шанкра сматра се сваки онай, код кога се утврди позитиван клинички и микроскопски налаз; а од сифилиса ако постоји позитиван клинички, серолошки односно микроскопски налаз. Ако је серолошки налаз неодређен, треба га поновити. Позитиван серолошки налаз и без клиничног налаза значи латентно стање сифилиса.

Чл. 2 — Одредбе овога Закона спроводе првенствено амбулаторије и болничка одељења за венеричне болести где ове установе постоје, затим срески и општински лекари. Они врше првенствено и преглед и лечење болесника али то право имају и сви лекари са правом праксе.

Чл. 3 — Одредбе Закона о сузбијању ендемијског сифилиса нису укинуте Законом о сузбијању полних болести. Према томе у срезовима које Министарство социјалне политике и народног здравља буде прогласило као заражене ендемијским сифилисом врши се лечење по одредбама Закона о сузбијању ендемијског сифилиса. За прегледе пре ступања у брак и у њивим местима важе одредбе Закона о сузбијању полних болести.

Чл. 4 — Лечење полно болесних лица је обавезно. Одговорно за спровођење лечења сматра се само болесно лице, ако је пунолетно, иначе његови старатељи. Ако се лице налази у каквој установи (интернату и томе слично), онда одговорност за лечење пада на управника те установе, ако је сазнао за такво обожење међу штићеницима.

Сви лекари дужни су својим болесницима скренути пажњу на обавезност лечења и упозорити их на законске последице, не само по Закону о сузбијању полних болести него и по Кривичном законику.

Чл. 5 — Обавештења о полним болестима на начелима савремене пропаганде воде сви лекари по дужности, али опрезно и на подесан начин: одвојено за мушкарце, одвојено за женске. Деца испод 16 година не могу бити припуштена јавним предавањима. Излагања треба да су без застрашивања; нарочито нагласити потребу стручног лечења и истаћи да су полне болести излечиве.

Чл. 6 — Приватни лекари имају право тражити стручне савете по свима питањима прегледа, лечења и сузбијања полних болести од амбулаторија за сузбијање полних болести по болницама. Задатак је тих установа да успоставе најдужу сарадњу са лекарима њивих територија у циљу што успешнијег рада на сузбијању полних болести.

II Прегледи пре ступања у брак

Чл. 7 — Прегледе у сврху издавања уверења пре ступања у брак врше лекари у свима санитетским установама, државним, бановинским, општинским, Средишњег уреда за осигурање радника, Болесничког фонда саобраћајног особља, Братинских благајна, Здравствених задруга, а нарочито у амбулаторијама за сузбијање полних болести, одељењима за кожне и венеричне болести болница и клиника и у општим амбулантама свих установа. затим срески и општински лекари и сви лекари с правом приватне праксе.

Лабораторијски прегледи врше се у државним установама и општинским лабораторијама. У приватним лабораторијама само ако у њима постоји стручњак специјалиста за овај посао, ако су прописно снабдевене и ако од надлежних власти имају одобрење за рад.

Ако лекар врши и бактериолошке и серолошке прегледе у својој лабораторији мора тачно означити да је анализу сам вршио и методе под којима је радио. Исто тако мора навести и број под којим је резултат завео у своју књигу прегледа. Ове прегледе могу вршити само они лекари који су прописно снабдевени свима потребама за овај рад и имају доказе да суовољно времена радили те анализе и да су за њих оспособљени.

Чл. 8 — Лекари који се налазе у јавној служби (§ 7) не могу ове прегледе вршити у својој приватној ординацији (чл. 12 ст. 3 Правилника о облику, садржини и начину издавања уверења).

Сви прегледи односно издани резултати имају се тачно регистровати.

Чл. 9 — Свако мушки лице пре ступања у брак без обзира на изјаву да није никад боловало од венеричне болести мора се најдетаљније прегледати клинички, микроскопски и серолошки, да ли не болује од које полне болести. У клиничком налазу морају се дати тачни описа свих органа и делова тела где се могу појављивати знаци обольења. Серолошки прегледи морају се вршити по Васерману и најмање још по једној флокулационој методи.

Чл. 10 — Идентичност лица приликом клиничког прегледа или при узимању крви и материјала за преглед утврђује се на основу докумената са фотографијом или на основу писмене изјаве два легитимисана сведока, у којико лекар лично не гарантује за идентичност, што мора увек писмено означити. Доказе о идентичности треба чувати уз регистар издатих уверења.

III Уверење за ступање у брак

Чл. 11 — Уверење могу издати све установе и лекари, који имају право да обављају прегледе. Уверења се издају на основу извршеног прегледа према претходним одредбама.

Установе осигурања могу издавати ова уверења само својим члановима.

Државне или самоуправне установе, срески и општински лекари могу издавати уверења свима лицима без обзира на имовно стање, с тим да сиромашнима издају бесплатно, а осталим уз наплату прописане таксе а по такси по Закону о сузбијању полних болести.

Свако уверење издато за ступање у брак мора носити наслов: „Уверење за ступање у брак“ и означити тачно резултате клиничког и лабораторијског прегледа са јасним мишљењем и потписом. Уз лабораторијске прегледе мора се навести установа или лекар који су их извршили и тачан препис резултата.

Ако је мишљење неповољно лекар је дужан дати упутства за лечење и даље поступање саветујући брачника и упозоравајући га

на штетне последице и законске и здравствене од сваког непромишљеног корака.

Регистар прегледа за уверења за ступање у брак као и издато уверење води се по обрасцу бр. 7. Дужни су га водити све установе и лекари који оваква уверења издају.

IV Евиденција венеричних оболења

Чл. 12 — Изјава болесника о извору заразе која се узима по обрасцу бр. 1 упућује се у затвореној коверти и поверљиво, у градовима по Закону о градским општинама, градском физикату, иначе среском санитетском референту, Ови су дужни постарати се на погодан начин преко својих органа или преко амбулаторија за полне болести, ако ова у месту постоји, да пријављено лице дође на преглед (чл. 7 и 8 Правилника), а затим се поступа у смислу § 4 Закона, ако се утврди полна болест.

Чл. 13 — Евиденцију о сваком придошлом случају венеричних оболења државне и самоуправне установе, као и установе осигурања воде на начин прописан Правилником за извештајну службу о раду санитетских установа, помоћу картотеке по обрасцу бр. XI.

Лекари у приватној пракси воде књигу (чл. 9 Правилника) са податцима по обрасцу бр. 2.

Чл. 14 — Све установе и сви лекари, који лече и врше прегледе по Закону о сузбијању полних болести шаљу (чл. 9) за сваки месец

извештај среском санитетском референту, односно градској санитетској управи по Закону о градским општинама — по обрасцу бр. 3 најдаље до сваког 3 дана наредног месеца за сва оболења са њихове територије. Срески санитетски референт одн. градске санитетске управе састављају исти извештај за своју територију, упућују један примерак надлежном, а други Централном хигијенском заводу а трећи амбулаторији за венеричне болести, ако она постоји у месту најдаље до 10 дана наредног месеца.

Централни хигијенски завод саставља месечни извештај за Министарство а штампа тромесечни преглед за целу државу.

Чл. 15 — Амбулаторије за венеричне болести, а где ових нема, срески санитетски референти, полициска односно градска санитетска управа воде старање, да се у свему закон спроводи и пронађен или пријављен болесник лечи.

Ако болесник прекине с лечењем, приватни одн. ординирајући лекар као и установе дужни су му упутити опомену по обр. бр. 4.

Ако на опомену у току од 5 дана опоменуто лице не дође да лечење продужи или не докаже да се лечи на другом месту, ординирајући лекар дужан је о том обавестити амбулаторију, одн. среског санитетског референта или општинског лекара, а ови су дужни да јо томе као и за своје аналогне случајеве шаљу доставу полициским властима (обр. бр. 5) да би се спровело принудно лечење.

Сва ова преписка је поверљиве природе.

У седиштима хигијенских завода, домаћа народног здравља и венеричних амбулаторија и одељења болничких за кожне и венеричне болести ове ће установе преко стручних лица, нарочито нудиља, водити евиденцију и претходно покушавати да се лечење настави и без интервенције а у смислу одредбе Правилника о раду Домова народног здравља.

Чл. 16 — Ако се болесник лечио у болници па је морао бити отпуштен пре него што је излечен, болница одн. ординирајући лекари дужни су о томе обавестити установе или лекаре према § 15 Закона о сузбијању полних болести, одакле је болесник (обр. 5) односно када је отпутовао.

Исто мора учинити установа или лекар, ако се болесник пресели из досадањег места становиња у друго.

Службене новиле Бр. 265—LXIX од 16 новембра, 1934 год.

о извору заразе (На основу § 4 Закона о сузбијању полних болести)

Овој установи (потписаном лекару) у сми-
слу чл. 7 и 8 Правилника о извршењу за-
кона о сузбијању полних болести пријављен
је случај извора заразе и то:

Презиме и име . . . . .

Занимање . . . . .

Место . . . . .

Улица . . . . . бр. . . . .

Заражење се десило (датум) . . . . .

Потписана пријава налази се у овој уста-
нови:

Наслов се умољава да изведену лице про-
нађе и упути га на преглед у (код) . . . . .

Образац бр. 1

Пријава

Образац бр. 4.

Молите се да одмах продужите са лечењем
које сте почели код . . . . .
Ако сте продужили са лечењем у другој уста-
нови или код другог лекара пошаљите у року
од 2 дана потписану изјаву лекара, који Вас
сада лечи.

Скрепљено Вам пажњу да ћете имати закон-
ске последице по § 14 Закона о сузбијању
полних болести, ако у року од 5 дана не дођете
на продужење лечења или не пошаљете из-
јаву лекара који Вас лечи.

Место . . . . .

Датум . . . . .

(Установа — лекар)

Евиденција
(§ 4 Закона о сузбијању полних

Презиме и име	Пол	Занимање	Датум рођења

Л Е Ч Е						
Датум	Лек	Датум	Лек	Датум	Лек	Датум

леченых
болести, чл. 9 Правилника)

Стан	Извор заразе	Датум првог прегледа	Дијагноза

И Е				Датум изјаве
Лек	Датум	Лек	Прекинуо	

Установа или лекар . . . . .

Место . . . . .

Месечни

Болесника	Капавац
	М.
Лечило се крајем прошлог месеца	
Нових	
Излечило	
Прекинуло лечење	
На лечењу сада	

Овај извештај шаљу лекари и установе спрском сани месец. Он саставља укупни извештај за срез и шаље до 10 бановинском седишту, а други Централном хигијенском

Образац бр. 3

*извещай
ним болестима
видника*

(Потпис).

тетском референту најдаље до 3 сваког месеца за прошли сваког месеца један такав извештај хигијенском заводу у аводу.

Образац бр. 5.

На основу § 4 Закона о сузбијању полних болести извештавате се да . . . . .
са станом . . . . . које се је лице лечило код потписаног лекара (потписане установе) не долази више на лечење ма да је по закону обавезно лечење продужити док се не излечи. Исто се није јавило ни после опомене, којом му је била скренута пажња на законске последице по § 14 Закона о сузбијању полних болести.

Умольава се наслов да предузме мере да лице са лечењем продужи и да буде кажњено за свој нехат на основу § 14 поменутог закона.

Место

Датум

(име и презиме)

(Установа — лекар)

Образац бр. 6.

. . . . . са станом . . . . .
 које лице се је лечило у потписаној установи прекинуло је са лечењем због отпуста из болнице — селидбе — и мора продужити лечење. Досадање лечење било је ово: (Датуми и дозе лекова).

Именовани је упућен да се обрати наслову у сврху даљег лечења. Евиденција о лечењу тога болесника препушта се том наслову.

(Потпис)

Образац издаших

Текуни број	Презиме и име	Датум рођења	Занимање	Идентитет	Стан

Образац бр. 8.

уверења за брак